

hasürfelé a belsők a főtömlő ürébe domborodnak. Szerkezetük a főtömlő belfalához hasonló s belfelületükön is apró szemölcsök és bolyhok találatnak, némelyik belfalán még azonkívül rozsdabarna foltok is vannak, hol lazán rostos szövetben szemcsés és jegezes haematoidin van. Bennékük vagy a főtömlőéhez hasonló savószerű világos vöröses sárgás folyadék, vagy sűrűbb, fonált eresztő szennyyes sárgás anyag, melyben cholestearin pikkelyek csillámlanak.

A tömlőfal alsó bal részében fészkelő tömör dag kifelé kevésbé, az ür felé erősebben elődomborodik, hol is a tömlő belfelülete apró bolyhokkal sűrűn be van növe, hosszpetéded 12, 8, 6 cm. átmérővel. Szövege nagyjából kemény rostdaghoz hasonló, egymással átszótt rostos kötegekből áll, melyekben számos nagy orsósejtek vannak, hosszastojásdad s részben paliskaszerű maggal, párhuzamos elrendezésben. A dag kifelé tekintő része szürkés áttűnő, puhább részében kocsonyaszerű s itt kis ürese és rendetlen részek is vannak, melyek egymáshoz nyomott, durva bolyhos képződmények által határoltatnak el. Itt a szövet sejtdús, rostszegény myxomhoz hasonló; a bolyhok rövid hengerhámnal bevontak és azon kívül is egyes hámcsapok és mirigyszerű menetek találatnak.

A tömlősdag tövét a megvastagodott és lágú edényekkel bíró petefészkek-szálag képezi. A jobb kürt változatlan állapotban a dag tövéhez odasimult, de nem volt odanöve. Hasüri vége, mely egy darab széles szálaggal együtt a kacsba került, a daggal együtt kiirtatott, 7 cm. hosszú és szabadon átjárható ördöggarapással végződik.

A kiirtott dag tehát egy kystoma myxomatousum papillare ovarii dextri, melynek alsó részében ökölnyi fibromyo adenoma ül.

A HERPES IRIS ET ERYTHEMA IRIS EGY ESETE.*)

Berks Lajos tr. cs. k. ezredorvostól.

Ádám Simion, a múlt év október hava óta tényleges szolgálatban álló katona, 21 éves, eddig mindig egészséges volt.

Folyó év február 10-én égető viszketésgéget érzett mindkét

*) Bemutatott az 1879 február 21-én tartott orvosi szakülésen.

alkarján, hol nem sokára apró kiütéseket vett észre; ezen kiütések mind inkább terjedtek, majd a nyakon és később a törzsön is megjelentek, a viszketegség fokozódott elanynyira, hogy ő magát betegnek jelenté és e miatt február 13-án a kórházba rendeltetett.

A kórházban az első vizsgálatnál a különben jól fejlődött, egészséges kinézésű emberen egy bőrküteg találtatott, mely leginkább az alkar hajlító- és a nyak elő részén volt elterjedve, kevésbé a mellkas elő falán és a hason, és csak elszórva a mellkas hátsó részén. Ezen küteg mák vagy köles nagyságu hólyagcsákból áll, melyek fel-tünésükkor egyforma nagyságuak és alakukak, 8-an, 10-en egy csoportot képeznek és viszketegséget okoznak, a küteg körül a bőr változatlan. Ezen hólyagcsák kör idomban csoportosulnak; az így képzett kör egy vagy több rendbeli hólyagcsákból áll, mely utóbbi esetben a hólyagcsák különböző állapotot mutatnak; míg egy részt a kör közepén levők viszszaképződtek, összeestek, elszáradtak, addig a kör kerületén levők frissebbek, kemény tapintatukak, többé-kevésbé dúzadtak; némely régibb képződésű kör közepén pont alakú száraz barna pörk míg ismét más kör közepén gyöngébb hámmal fődött vöröses ép bőr észlelhető.

Az alkar hajlító részén a könyökizület közelében ugy szintén a nyak elő része táján a fennebb leirt küteg alapját képező bőr duzzadtabb, czinober vörös, és a már leirt hólyagcsákon kívül kisebb-nagyobb egész lenese nagyságu csomócskakkal van megrakva, melyek nyomásnál vörös színüket elvesztik, és pillanatnyira sárgás színt mutatnak; ezen csomócskák is égő viszketegséget okoznak, és mind az előbb leirt küteg szintén köralakban terjednek, melyek itt-ott összeütközvéen hullámozó vonalu ábrákat képeznek; némely kör közepe gyöngö rozsaszinü ép bőrt mutat fel.

Két napi tartózkodása alatt a kórházban a küteg tovább terjedt, elfoglalta a mellkas és a has legnagyobb részét, a czombokat egész a térdig; a fő-, kezek-, alszár- és lábak szabadon maradtak. Az elterjedés mindig szimetrikusan történik. A bőr felület hőmérséke, 36·8° hcnali hő mellett: a mellen 35·3°, a háton 35·2; míg egészséges bőron 33·8° mutatott.

A leirt küteg: Herpes iris, melyhez később az erythema iris szegődött; még pedig valószínűleg a viszketegség és a vakarás okozta izgatás következtében, miután a küteg tovább terjedésénél eleinte

csak a herpes körök tüntek föl és csak órákkal később az erythema; dörzsölés vagy gyöngge karczolásra azonban az erythema gyorsabban létre jött. Megemlítendő még, hogy a kéz- és lábfejek teljesen mentek maradtak, mely részek különben a Hebra-féle erythema exsudativum multiforme rendes kiindulási pontját képezik.

A kór typicus lefolyásának megfelelőleg gyógykezelés nem látszott szükségesnek, mit az alkarokon most már észrevehető, a betegség 12-ik napján mutatkozó meggyógyult helyek is igazolnak.

A KOLOZSVÁRI K. M. TUD. EGYETEM ÁLTALÁNOS KÓR- ÉS
GYÓGYSZERTANI INTÉZETÉBŐL.*)

Högyes Endre tanártól.

I.

Az arczideg-kiirtás után keletkező szembeli változásokról.

A nagyszámu kísérletek és észleletek daczára, melyeket az arczideg-hüdés következményének tanulmányozására embereken és állatokon e század elejétől tettek, csak töredékes ismereteink vannak azon változásokra vonatkozólag, melyek az arczideg-kiirtás után a szemben és annak egyes részeiben lefolynak. Az az egy tény van biztosan ismerve csak, hogy a szemhéjzárizmok e műtét után okvetlenül hűdötteké lesznek, de hogy a szem egyéb részeiben, a teke-mozgásokban, a köt- porc- és szivárványhártyán lépnek-e fel, és ha lépnek, mily körülmények között változások, ezek iránt az adatok nem kielégítőek, a menyinyiben vagy egyáltalában nincsenek, vagy pedig a meglevők eltérők egymástól.

A következőkben száándékom, a menyinyiben azt állatokon tett kísérletek alapján tenni lehet, e változásokról összszefüggő átnézetet adni, vázlatos összeállításban előre bocsátván azon tapasztalato- kat, melyeket kórtani demonstratióim folyamán kísérleteimnél e tárgyra vonatkozólag a jelen év alatt szereztem.

A kísérleteket kizárólag tengeri nyulakon tettem, melyek leg-alkalmasabbak és leggyakrabban is használatnak a szemem teendő

---

*) Előadatott az 1879. april 4-én tartott szakülésen.